

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Tento Program proti šikanování je součástí Minimálního preventivního programu Základní škola Opava – Kylešovice pro školní rok 2016/2017.

Vychází z materiálu Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování na školách a školských zařízeních, č. j.: MSMT-22294/2013-1

Základním předpokladem vytváření bezpečného prostředí ve škole v oblasti šikanování je prevence. Ta stojí na zapojení se všech pedagogů do programu proti šikanování, jehož základními body jsou:

1. motivace pedagogů pro změnu
2. společné vzdělávání pedagogů v oblasti problematiky šikany
3. spolupráce s užším realizačním týmem (metodik prevence, K. Sembolová, zástupce ředitele R. Černín, vedoucí učitelka Na Pomezí I. Kudličková, vedoucí vychovatelka L. Pavelková, výchovná poradkyně D. Peikerová a speciální pedagožka I. Sypěnová)
4. společný postup při řešení šikanování (viz Krizový plán pro řešení šikanování)
5. primární prevence v třídních hodinách
6. primární prevence ve výuce
7. primární prevence ve školních i mimoškolních aktivitách mimo vyučování
8. demokraticky vytvořený smysluplný školní řád, účinné dohledy učitelů, zejména na vytípaných rizikových místech v prostorách školy
9. účinná spolupráce se zákonnými zástupci – seznámit je s nekompromisním bojem školy proti šikaně např. na třídních schůzkách či webových stránkách
10. využívání školních poradenských služeb
11. spolupráce se specializovanými zařízeními

Krizový plán pro řešení šikanování

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků.

Informace o tom, jak poznat šikanu a na koho se ve škole mají obrátit v případě, že jim je ubližováno, mají žáci vyvěšeny na nástěnce věnované PRCH a volnočasovým aktivitám. Zákonní zástupci žáků jsou prostřednictvím občasníku Ratolest upozorněni na možné příznaky šikanování a také, na koho se mají obrátit o pomoc (TU, ŠMP – Mgr. Kamila Sembolová, VP – Mgr. Daniela Peikerová, speciální pedagožka Mgr. Iveta Sypěnová, ŘŠ – Mgr. Jana Marečková).

Na webových stránkách školy je k dispozici i tento Program proti šikanování.

Řešení šikany v počátečním stádiu

1. Pohovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů nebo agresorů a svědků).
Kdo je oběť?, Kdo je agresor?, Kdy a kde k šikaně dochází?, Jakou formou?, Jak dlouho a jak často trvá?, Proč X ubližoval?, Jaký trest (opatření) navrhuješ?, Proč?, Jak lze násilí v budoucnu zabránit?

4. Zajištění ochrany obětí.
5. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku).
6. Realizace vhodné metody:
 - a) metoda usmíření;
 - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovní komise s agresorem a jeho zákonnými zástupci).
7. Třídní hodina:
 - a) efekt metody usmíření
 - b) oznámení potrestání agresorů.
8. Rozhovor se zákonnými zástupci obětí.
9. Třídní schůzka.
10. Práce s celou třídou.

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka (bleskový odhad závažnosti a formy šikany) a bezprostřední záchrana oběti (umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby, kontaktování rodičů, aby si dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu).
2. Zalarmovat pedagogy na poschodí a informovat vedení školy.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti (přivolání lékaře).
5. Nahlášení policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanu, informace rodičům.
6. Vlastní vyšetřování:
 - a) rozhovor s obětí a informátory;
 - b) nalezení nejslabších článků nespolečenských svědků;
 - c) individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky,
 - d) rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, nikdy nekonfrontovat agresora s obětí!
7. Léčba: metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, SVP, OSPOD, Policií ČR.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči PPP nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Informace učitelskému sboru a jeho účast

ŘŠ svolá mimořádnou schůzi, seznámí učitele s okolnostmi vzniku a vyšetřování případu. Za intervenční tým přednese návrh výchovných opatření a na způsob práce s klimatem třídy.

Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů i obětí)

Je vhodné jednat se zákonnými zástupci obětí a agresorů odděleně, zákonné zástupce agresorů zvat po jednom páru. Jednání je přítomen ředitel, VP, ŠMP, TU, příp specped. Je žádoucí přítomnost obou zákonných zástupců projednávaných dětí. Jsou seznámeni s případem a opatřeními, která škola přijme. Obě strany podepíše zápis z jednání. Zákonným zástupcům lze v případě potřeby doporučit, aby děti nechali vyšetřit.

Dohoda o vzájemné informovanosti

Je žádoucí, aby se škola se zákonnými zástupci dohodla na vzájemném informování, např. zprávy z vyšetření, apod.

Třídnická hodina pro žáky

Žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy. TU ostatních tříd využijí případ k diskusi, informují o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.

Mimořádná třídní schůzka

Zákonní zástupci jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších potíží. Zákonní zástupci jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit a jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti a spolupráci.

Nápravná opatření

- domluva TU, informace zákonným zástupcům
- výchovných opatření: napomenutí a důtka TU, důtka ŘŠ
- snížená známka z chování
- převedení do jiné třídy
- doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc
- doporučení zákonným zástupcům umístit dítě do pobytového oddělení ZŠ při ZZ
- ředitel podá návrh OSPODu k zahájení práce s rodinou, případně doporučí řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- škola umožní agresorovi individuální výchovný plán

metodik prevence

ředitelka školy